

107444. 0020 S.S.

5401

H113.00
R.M.

GEHEIM
MINISTERIE VAN MARINE

Afdeling: Staf
Lange Voorhout 7, Tel. no. 182210
Telegramadres: Marine, den Haag

Men wordt verzocht bij het antwoord datum
en nummer van deze brief nauwkeurig te
vermelden

DBA
ON
TE
BE
26
26
26
26

IN GECOMEN
26 OCT. 1950
BUITENL. ZAKEN

aan de Minister van Buitenlandse Zaken.
Z

uw kenmerk	uw brief van	ons nummer
		158246/158131

's-Gravenhage,
onderwerp: Nieuw Guinea en Indonesië. de 25 - October 1950
bijlagen:

Ik heb de eer Uwer Excellentie hierbij een nota aan te bieden betreffende Nieuw Guinea, welke mij dd. 7 October j.l. werd voorgelegd door het Hoofd van de Marine Inlichtingendienst.

Hoewel de in deze nota vermelde inlichtingen U vermoedelijk bekend zullen zijn, meen ik er goed aan te doen deze gegevens onder Uw aandacht te brengen.

Inmiddels werd van Hr.Ms. Gezant te Bangkok nog een B 2-bericht ontvangen over pogingen van Indonesische zijde om buitenlandse vliegers in dienst te nemen voor operationele opdrachten, terwijl ongeveer 7 bataljons A.P.R.I.-versterking naar Ambon werden gezonden.

DE MINISTER VAN MARINE
voor deze
De Vice-Admiraal.
Adj. i.b.d. van H.M. de Koningin
Chef van de Marinestaf.

Indice:

200 000 - 12 - '49 18404

van Holthe
Jhr. E.J. van Holthe.

NOTA BETREFFENDE NIEUW-GUINEA.

In het politieke verslag over de maand Mei 1950 meldde het Nederlandse Commissariaat te Makassar:

" De zg. omsingeling van Ambon is tevens bedoeld als een dolksteek op Nieuw Guinea.

Het bataljon Worang, thans in de Minahassa en Ternate, steekt het in gesprekken niet onder stoelen en banken dat het uiteindelijk voor Nieuw-Guinea bestemd is.

In Oost-Indonesië is, in vergelijking met elders in Indonesië, de drang om Nieuw-Guinea bij Indonesië in te lijven groot onder de politiek bewuste groepen. Het is derhalve te begrijpen, dat de huidige machthebbers in Oost-Indonesië deze evenvermelde drang met fanatieke kracht opvoeren en onder het gewone volk in leuze-vorm ingang trachten te doen vinden."

De berichten gedurende de hieropvolgende maanden bevestigden dat de hierboven geuite vrees niet ongefundeerd was. Diverse Republikeinse autoriteiten, vooral Soekarno en Moh. Yamin, namen elke gelegenheid te baat om het fanatisme op te zwepen en het woord "Irian" is thans een algemeen verheide strijdkreet geworden.

Op 5 Juni 1950 werd te Djokja een militaire school voor Irianen opgericht terwijl in Djokja eveneens een politieke school zou zijn.

In Mei 1950 werd door de R.I. begonnen met de bezetting van diverse eilanden in Oost-Indonesië. Hoewel de sterkten van de diverse Apris-groepen niet precies bekend zijn, valt het op dat de bezetting der diverse eilanden abnormaal groot is. Op 26 Mei landde bijvoorbeeld te Koepang 2.000 man, terwijl te Atamboea (eveneens op Timor) 400 man werden ontscheept. Latere berichten meldden dat 400 man uit Koepang vertrokken ter bezetting van de Kai-eilanden, 400 man voor de Aroe-eilanden, 250 voor Bobo, 400 voor Flores, 200 voor Soemba, doch het S.S. "Van Geen" heeft in Juni wederom versterkingen voor Koepang aan land gezet. De bewapening bestaat uit Lee-Enfields met om de vijf geweren een Owen, Sten- of Tommygun, om de 15 geweren één Brangun, om de 50 geweren één mortier. Per man 2 Amerikaanse handgranaten.

Inmiddels werd op 26 September jl. de aanval op Ambon ingezet met 9 bataljons, zodat na afloop van deze campagne een zeer zware bezetting op deze eilanden aanwezig zal zijn. Bovendien bevinden zich op Celebes ongeveer 50.000 guerilla's (waarvan 30.000 in Zuid-Celebes). Van Morotai wordt gemeld, dat aldaar grote legervoorraden werden opgeslagen.

Er zijn diverse betrouwbare aanwijzingen dat diverse militaire autoriteiten het plan hebben over te gaan tot agressieve daden. In de eerste helft van Augustus 1950 stelde de Commandant van de "Radjawali" voor aan diverse autoriteiten (w.o. Chef Staf Alris) om daadwerkelijk tot acties tegen Nieuw-Guinea over te gaan (A.2). Hij achtte toen reeds dat de Republiek hiervoor sterk genoeg was. Uit een onderschepte brief afkomstig van een militair van het bataljon "Patimoera" bleek dat deze militair wist dat hij bestemd was voor Nieuw-Guinea. Ook de APRI-militairen die de Aroe- en Kai-eilanden bezetten, verklaarden openlijk dat zij uiteindelijk bestemd waren voor Nieuw-Guinea.

Toen de APRI op Toeal landde, werd een spandoek vertoond met het opschrift: "Wanneer zullen de Pemoeda's van de Kai-eilanden naar Nieuw-Guinea worden gezonden? Pemoeda's weest bereid!"

Bijzonder verdacht is ook het verzoek van Republikeins militaire zijde aan de Australische erfpachtster der Mapia-eilanden. (De Mapia-groep behoort bij Nederlands Nieuw-Guinea.)

Op 1 September 1950 drong Moh. Yamin aan op een diplomatiek offensief over de gehele wereld en bereidheid om "alle middelen" te gebruiken om Nederlands Nieuw-Guinea in bezit te krijgen ingeval de onderhandelingen met Nederland zouden mislukken. In het parlement der Republiek Indonesia werd een vertegenwoordiger voor Irian opgenomen. In de pers werd de campagne betreffende Nieuw-Guinea geïntensiveerd. Het blad "Sumber" van 12 September jl. propageerde een totale boycot van het volk tegen alle Nederlandse belangen en een "intensivering van de politieke infiltratie in West Irian" voorafgegaan door een oplossing van het probleem Zuid-Molukken.

Welke mogelijkheden bestaan er om, [voorafgaand op het openlijk offensief,] te infiltreren?

De toevoerwegen van infiltranten uit de Noord-Molukken kunnen lopen via Morotai naar de Radja Ampat-eilanden en de Vogelkop. Van de Zuid-Molukken naar de Z.W.kust. Het moet zeer wel mogelijk geacht worden op deze wijze binnen betrekkelijk korte tijd een aantal gewapende eenheden op deze wijze over te brengen. Men vergete niet dat zich op Nieuw-Guinea ongeveer 10.000 Indonesiërs bevinden (waarvan 6.000 bij de Oliebedrijven der Vogelkop). Verder 2.800 Chinezen en 5.000 Nederlanders (inclusief militairen en Indo-Europeanen). Van de uitheemse bevolking bevinden zich vele Cerammers op het schiereiland Onin (Westpunt van Bombarai bezuiden de Mac Cluergolf), Ternatanen op de Noordkust en diverse lieden uit Makasser, Tidore en Ambon op de Westkust van Nieuw-Guinea.

De Chinezen bevinden zich vooral in West- en Zuid Nieuw-Guinea. Ambonese goeroes bij de zending treft men aan in de Geelvinkbaai.

Wat betreft de Nederlandse gemeenschap zij opgemerkt, dat zich onder de Indo-Europeanen waarschijnlijk vrij veel pro-Republikeinse lieden bevinden, die als infiltrant voor Djokja naar Nieuw-Guinea zijn gegaan. Lagere Indonesische ambtenaren van het Binnenlands Bestuur zijn met hun sympathieën in vele gevallen pro-Republiek geïntereerd. Deze groep vormt in vele gevallen de trait d'union met de autochtone bevolking.

Verder dient gewezen te worden op het personeel van het Boswezen, dat door de beschikking over zeetransportmiddelen, propaganda verspreidt. Het politie-apparaat bestaat uit Indonesiërs. Bij de N.N.G.P.M. zijn radiotelegrafisten in dienst. Door de Residants-Recherche is geconstateerd dat een N.N.G.P.M. radiotelegrafist buiten diensttijd middels het radiostation aan een onbekende berichten doorgaf. Te Manokwari werden in Juni jl. twee postlopers gearresteerd, die sinds December 1949 poststukken verduisterden ter doorzending naar de Republiek Indonesia. Al deze berichten tonen overduidelijk aan dat men de invloed van Djokja op Nieuw-Guinea niet dient te onderschatten. Realiseert men zich dat de afstand van Fak-Fak tot de Australische grens + 1.000 KM bedraagt, dan zal het duidelijk zijn dat de huidige militaire sterkte niet voldoende is om infiltratie voldoende te kunnen tegengaan. Ook moge erop worden gewezen dat vele activiteiten welke op Nieuw-Guinea door de R.I. worden bedreven in feite van Communistische oorsprong zijn.

Zo werd ongeveer een half jaar geleden te Biak een schrijven aangetroffen van het Hoofd van het Kantoor der P.P.T.A. te Djokja (Poesat Pembela Tanah Aer?), waaruit bleek dat de Badan Perdjoengan Irian (B.P.I.= strijdorganisatie van Irian), de overkoepelende organisatie van alle Republikeinse partijen in Nieuw-Guinea, in feite niets anders is als een etiket der P.P.T.A. De P.P.T.A. kenmerkt zich overduidelijk als een Communistische organisatie. In de bij het schrijven bijgevoegde instructie werd aangedrongen op de vorming van schaduw- en noodbesturen, welke volkomen hetzelfde karakter dragen als de beruchte K.D.M.'s en K.O.D.M.'s op Java en Sumatra. Deze K.D.M.'s werden georganiseerd naar door Sovjet-agenten binnengesmokkelde richtlijnen, terwijl de sleutelposities in handen waren van communisten.

De primitieve geestelijke structuur van de Papoea maakt hem zeer kwetsbaar voor Republikeinse propaganda, welke beter is afgestemd op zijn gedachtenwereld dan de Nederlandse propaganda (voorzover deze gevoerd wordt.) Zo is het merkwaardig, dat voortdurend geruchten worden verspreid dat Nederlanders het plan hebben koppen van Papoea's te snellen, hetwelk kennelijk afkomstig is van Republikeinse propaganda. Ook van Bestuurszijde werd gemeld dat de autochthone bevolking van Nieuw-Guinea door Republikeinse propaganda wordt beïnvloed, waardoor een verslechtering der situatie kon worden geconstateerd.

De Republiek maakt middels Mohammedaanse verenigingen contact met Mohammedaanse Indonesiërs op Nieuw-Guinea, waarbij de naam der vereniging slechts als dekmantel wordt gebruikt voor de "vrijheidsorganisatie voor Nieuw Guinea". Zo bestaat een dergelijk contact tussen Fak-Fak en de Kai-eilanden. Verder doen schepelingen dienst als koerier en propagandist.

Concluderend kan worden gezegd dat zeer ernstig wordt gewerkt aan de omsingeling en infiltratie van Nieuw-Guinea met het doel om op politieke- en zo nodig gewelddadige wijze bezit te nemen van Nieuw-Guinea.

Bijlage: 1 kaart van Nieuw-Guinea.

Distributie:

1. Staatssecretaris van Marine
2. Chef van de Marinestaf
3. Commandant Korps Mariniers
4. Min.v.Uniezaken en Overz.Rijksd.
5. Min.v. Buitenlandse Zaken
6. Marid